

Sandvikens kommun
kommun@sandviken.se

Rektorn vid Sättra skola
ann-margret.hedberg@sandviken.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Sättra skola
i Sandvikens kommun

Tillsyn i Sättra skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Sandvikens kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Sättra skola besöktes av Skolinspektionen den 9 och 10 september 2014.

Fakta om skolenheten

Sättra skola F-6 är en kommunal skola i Sandvikens kommun. Skolenheten har vid tillsynsbesöket totalt 173 elever, varav 26 elever i förskoleklassen. 90 elever är vid tillsynsbesöket inskrivna i fritidshemmet. Skolan är organiserad i tre arbetslag fördelade på förskoleklass och fritidshemmet, årskurs 1 till 3 samt årskurs 4 till 6. Skolenheten leds av en rektor. Tillsynen av Sättra skola innefattar förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för fritidshemmen beskrivs i separat beslut.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Skolverkets nationella statistik(SIRIS) för de nationella ämnesproven läsåret 2012/13 visar att mellan 83 procent och 96 procent av eleverna har nått kunskapskraven på de olika delproven i matematik. I svenska visar statistiken att mellan 79 procent och 96 procent av eleverna har nått kunskapskraven i de olika delproven. Skolverkets statistik för nationella ämnesprov årskurs 3 för läsåret 2013/14 finns ännu inte tillgänglig. Skolans egen statistik för detta läsår visar att mellan 68 procent och 100 procent av eleverna har nått kunskapskraven på de olika delproven i matematik och i svenska har mellan 77 procent och 100 procent nått kunskapskraven i de olika i de olika delproven. Enligt skolans egen statistik uppnådde 95 procent av eleverna kunskapskraven i matematik i slutet av läsåret 2013/14. I svenska uppnådde 91 procent av eleverna kunskapskraven, i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena var det 100 procent av eleverna som uppnådde kunskapskraven vid läsåret slut.

Årskurs 6

Skolverkets statistik för årskurs 6 visar att andelen elever som nått minst betyget E läsåret 2012/13 var 100 procent i 12 ämnen. I övriga fyra ämnen hade näst intill 100 procent nått minst betyget E. I samtliga ämnen var andelen elever i skolan som nått minst betyget E högre än genomsnittet i riket.

Den genomsnittliga betygspoängen för respektive ämne var högst i ämnet geografi (14,4) och lägst i teknik (10,6). Skolan har få elever vilket innebär att enskilda elevers betyg påverkar skolans genomsnittliga poäng. I 14 av 16 ämnen var betygspoängen för skolans elever i paritet med riket. I geografi var den genomsnittliga betygspoängen högre än riket och i teknik var den genomsnittliga betygspoängen lägre än riket. I samtliga ämnen har flickorna högre genomsnittlig betygspoäng än pojkarna.

Nationell statistik för betyg i årskurs 6 läsåret 2013/14 finns ännu inte att tillgå. Enligt skolans statistik för läsåret 2013/14 var den genomsnittliga betygspoängen högst i ämnet idrott och hälsa (15,5) och lägst i samhällskunskap (11,3).

Helhetsbedömning

Skolinspektionens granskning av Sättra skola visar att eleverna trivs och att det råder gott samarbetsklimat på skolan. Granskningen visar dock att skolan på flera områden behöver utveckla verksamheten för att ge alla elever de förutsättningar för lärande som skolförordningarna garanterar dem.

Det systematiska kvalitetsarbetet på skolan behöver utvecklas. Dels behöver uppföljningen utvecklas så att skolans samlade kunskapsresultat kan ligga till grund för kvalitetsarbetet. Dels behöver skolan fördjupa sina analyser så att de kan utgöra en grund för beslut om prioritering av utvecklingsinsatser.

Skolan saknar ett enhetligt system för hur anmälningar av kränkningar ska hanteras. Det får till följd att rektor i flera fall inte anmält till huvudmannen om de kränkningar som skett på skolan under läsåret 2013/2014.

Elevhälsan på skolan behöver i större utsträckning arbeta förebyggande och hälsofrämjande och bli involverade i arbetet med att stödja alla elevers lärande. Skolan måste också tillse att eleverna får studie- och yrkesvägledning.

Skolan behöver vidare utveckla sitt skolbibliotek så att det kan vara ett stöd för elevernas självständiga lärande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sandvikens kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 9 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Sandvikens kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att rektor anmäler signaler om kränkande behandling av elever till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen är lärare och annan personal som får kännedom om att elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektor. Enligt skollagen ska en rektor som får kännedom om att en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten också anmäla detta till huvudmannen.

Vid intervju med elever och lärare framkommer att det förekommit att elever upplevt sig utsatta för kränkande behandling under läsåret 2013/2014. Lärare beskriver vid intervju att de oftast pratar med rektor vid situationer där elever blivit utsatta för kränkningar och att de därmed upplever sig ha anmält till rektor. De ger också uttryck för att det varierar i på vilket sätt de gör en anmälan, ofta muntligt och ibland på ett handskrivet papper. Under läsåret 2013/2014 uttrycker lärarna att de anmält till rektor flera gånger att elever upplevt sig utsatta för kränkande behandling. Rektor beskriver vid intervju att hon inte har en sammanställning över de kränkningar som skett under tidigare läsår och att skolan saknar rutin för hur detta ska anmälas eller dokumenteras. Rektor beskriver också att hon under läsåret 2013/2014 inte anmält några kränkningar till huvudmannen.

Skolinspektionen konstaterar att rektor behöver uppfylla sin skyldighet att anmäla alla kränkningar till huvudmannen för att denne ska ha kännedom om verksamheten och kunna prioritera utvecklingsinsatser.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller rektors anmälningsskyldighet av kränkande behandling till huvudmannen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Sandvikens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 10 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Sandvikens kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektor ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektors ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Vid intervju med rektor framkommer att skolan har ett kvalitetsarbete, som följer en gemensam mall för Sandvikens kommun, och innehåller planering, uppföljning och utveckling av utbildningen samt att arbetet dokumenteras. Det framkommer dock att skolan i huvudsak använder sig av kommunens verktyg att färgmarkera elevernas måluppfyllelse för sin resultatanalys av elevernas kunskaper. Rektor beskriver att man inte använt sig av statistik för nationella ämnesprov, gjort betygjämförelser eller analyser av de egna betygen. Rektor uppger också att man haft för grunda analyser av resultat och då också i för stor utsträckning fokuserat på de elever som inte nått de grundläggande kun-

skapskraven i ämnena. Vid intervju med lärare bekräftar de att man vid analyser av skolans resultat inte jämfört dessa med andra skolors resultat, skillnader mellan elevernas resultat på de nationella ämnesproven och elevernas betyg eller analyserat orsaker till att elevernas betyg i många ämnen är relativt låga.

Skolinspektionen konstaterar att skolan till exempel saknar analyser om varför elevernas resultat på de nationella proven skiljer sig markant från elevernas betyg. Skolan har heller ingen uppfattning om vilka framgångsfaktorer som de höga resultaten på de nationella ämnesproven i fysik bygger på. Rektor behöver därför utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på skolan, framför allt vad det gäller vilka underlag skolan använder för sina analyser men också vidga och fördjupa analyserna så att det finns en mer heltäckande bild av skolans resultat så att rektor därmed kan prioritera och besluta om utvecklingsinsatser som utvecklar utbildningen på skolan.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister när det gäller det systematiska kvalitetsarbetet på skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Sandvikens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4, 5 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Sandvikens kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna får tillgång till studie- och yrkesvägledning.
- Se till att elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Studie- och yrkesvägledning

Av skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Enligt läroplanen ska studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insats.

Skolenheten saknar en egen studie- och yrkesvägledare och har heller inget samarbete med någon annan skola vad det gäller studie- och yrkesvägledning. Vid intervju med lärare framkommer att de inte fått något uppdrag att ge eleverna studie- och yrkesvägledning och att det heller inte diskuterats hur en studie- och yrkesvägledning kan se ut på skolan. Eleverna erbjuds ofta kortare prao i årskurs 5 eller 6 och det kan förekomma vid enstaka tillfällen att föräldrar kommer och berättar om sina arbeten uppger lärare. Rektor bekräftar vid intervju att frågan om studie- och yrkesvägledning inte diskuterats på skolan och att lärarna inte fått något särskilt uppdrag vad det gäller studie- och yrkesvägledning.

Elevhälsan

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska och specialpedagogiska insatser. Elevhälsans arbete ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot målen ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator.

Vid intervju med företrädare för elevhälsan framkommer att de träffas en gång i månaden och att de då framförallt diskuterar och hanterar de enskilda elevärenden som anmälts, elevärenden som främst berör elever som på olika sätt har svårigheter att nå kunskapsmålen. Det framkommer också att skolsköterskan i samband med hälsosamtalen kan göra en del förebyggande arbete men att de frågorna inte hanterats samlat av elevhälsan. Representanter för elevhälsan uttrycker att eftersom de träffas sällan, ser de sig inte riktigt som en samlad elevhälsa. De beskriver att de inte har varit involverade i några diskussioner eller utvärderingar av skolans resultat på ett övergripande plan och bara i begränsad utsträckning deltagit i hanteringen och framtagandet av skolans lika-behandlingsplan. Lärare och rektor bekräftar vid intervju att elevhälsans arbete i huvudsak är inriktat på de elever som har problem med att nå kunskapskraven. Rektor bekräftar också att skolsköterskans arbete i viss utsträckning varit förebyggande men att elevhälsoteamets gemensamma arbete inte varit förebyggande eller hälsofrämjande.

Skolan behöver involvera elevhälsan i större utsträckning i skolans arbete med alla elever för att kunna fullgöra sitt förebyggande och hälsofrämjande uppdrag samt stödja alla elevers utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister när det gäller skolans arbete med studie- och yrkesvägledning och elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Sandvikens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 25, 29 §§ skollagen, Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Skolan och omvärlden 2.8 rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Sandvikens kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek.

Motivering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn har skolan ett rum där det i huvudsak finns skönlitteratur. Vid intervju med elever beskriver de att böckerna är gamla och att det är svårt att hitta böcker som lockar till läsning. De beskriver också att det är vanligt att de istället för att låna böcker i skolan tar med böcker hemifrån, både vad det gäller skönlitteratur och fackböcker. Vid intervju med lärare bekräftar de att böckerna som finns på skolan inte räcker för att kunna stimulera elevernas läsning. De beskriver att de istället arbetar med boklådor som de kontinuerligt beställer till skolans klasser. De upplever att de via boklådorna kan serva eleverna med både skönlitterära och fackböcker i tillräcklig utsträckning. De beskriver också att eleverna i samband med att de har slöjd på en annan skola har möjlighet att gå till en av kommunens mer välutrustade bibliotek. Elever beskriver dock att de inte alltid är tillåtna att gå till biblioteket i samband med slöjdlektionen. Rektor uppger vid intervju att skolan inte har någon rutin för hur eleverna ska få information och introduktion på det kommunala biblioteket. Skolan har heller inte diskuterat eller skapat rutiner för hur eleverna ska garanteras möjligheten att vid tillfället för slöjd även kunna besöka biblioteket.

Skolinspektionen konstaterar att kravet på skolbibliotek syftar till att eleverna självständigt ska kunna söka och utveckla sina kunskaper. Det innebär att boklådor som administreras av lärare eller enstaka besök på kommunens folkbibliotek inte motsvarar skollagens krav att eleverna ska ha tillgång till ett

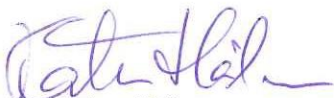
skolbibliotek inom ett för dem rimligt avstånd. Skolan behöver därför utveckla och utrusta det rum med böcker som idag finns så att det uppfyller kraven på ett skolbibliotek eller på annat sätt garantera elevernas tillgång till skolbibliotek.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister vad det gäller skolans skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Sandvikens kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

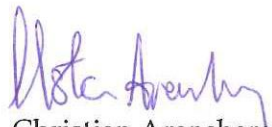
Författning

2 kap. 36 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Christian Arensberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.